

1. ПОЈАМ И ПРЕДМЕТ ПОРОДИЧНОГ ПРАВА

- Породично право се уобичајено посматра у своја два вида:
 - породично право као грана (део) позитивног права
 - породично право као сегмент правне науке.

- Правни систем се састоји од безброј правних норми којима се уређују различити друштвени односи.
- Породично право представља скуп правних норми којима се регулише породица и односи између чланова породице.

- Нормама породичног права регулишу се односи који настају поводом формирања породице, њеног трајања и, евентуално, престанка постојања.
- Ови односи се заснивају на вези мушкарца и жене, с једне стране, и рађању и облицима сродства, с друге стране.
- Овим, првенствено природним везама, право даје форму и одређује њихов обим и садржину.

- Породично право је и посебна научна дисциплина. Она се бави систематизовањем правних норми, њиховим уопштавањем и груписањем у правне институте, изналажењем заједничких начела и критичким разматрањем постојећих и промишљањем нових и бољих решења.
- Бави се и нормама породичног права из прошлости и предлаже нова решења за будућност.
- Предмет интересовања је и упоредно право.

- **Предмет породичног права** су породичноправни односи у којима се обезбеђују животне потребе чланова једне породице.
- **Субјекти породичних односа**, имају различит положај и улогу (супружник, родитељ, дете, сродник, усвојитељ, усвојеник). Једно исто физичко лице може имати током живота различите положаје. Оно може постати субјект породичног односа самим рођењем (нпр. права детета у односу на родитеље), док се у другим случајевима захтева одређен узраст или способност (нпр. за закључење брака или усвојење).

- Породични односи су првенствено **личне природе** - тичу се права и дужности личне природе између супружника, родитеља и деце, сродника.
- У мањем обиму, предмет регулисања су и **имовински односи** (обавеза издржавања, одговорност за потребе брачне заједнице, итд).
- Само неки типични имовински односи спадају у породично право.

2. ПОДЕЛА ПОРОДИЧНОГ ПРАВА

- Најчешћа подела, према начину заснивања породичног односа, је на: брачно, родитељско и старатељско право.
 1. **Брачно право** уређује питања склапања, дејства и престанка брака. У последње време, овде спадају и питања везана за ванбрачну заједницу.
 2. **Родитељско право** уређује правне односе између родитеља и њихове деце, рођене у браку или ван брака, или усвојене. Ту су и питања која дотичу правила утврђивања порекла детета и права деце, као и односе између осталих сродника.
 3. **Старатељско право** уређује питања заштите неких лица која нису у стању да се старају о себи и самостално штите своја права и интересе – деца без родитељског старања и пунолетна лица која су неспособна за расуђивање.

- Друга подела породичног права је на лично и имовинско.
- **Лична права** су она која за свог титулара не представљају никакву материјалну вредност (обавеза вођења заједнице живота, обавезе родитеља према деци у вези васпитања и образовања, право на поштовање приватног живота).
- **Имовинска права** имају новчану садржину и представљају за свога титулара економску вредност. Ова права су у промету, јер их титулар може пренети на друга лица.
- Према некима (Гамс), лични односи чине предмет породичног права у ужем смислу речи.
- Имовински односи чине предмет породичног права али у ширем смислу (породично имовинско право).
- Имовински породични односи представљају спону која још увек спаја породично и грађанско право.

- Друге поделе:
- **Породично право у ужем смислу речи** – регулише само унутрашње односе чланова породице, док **породично право у ширем смислу** регулише и односе породице и друштвеног окружења.
- У оквиру **материјалног породичног права** налазе се одредбе које се баве садржином породичних односа, а **процесно породично право** чине одредбе о парничном, ванпарничном, извршном и управном поступку у породичним односима.

3. МЕСТО ПОРОДИЧНОГ ПРАВА У ПРАВНОМ СИСТЕМУ

- Аргументи за издвајање породичног права од грађанског
- Породично право регулише претежно **личне односе**, а грађанско право **имовинске**. Имовински односи између чланова породице су непрометљиви, за разлику од имовинских односа грађанског права.
- **Когентни (принудни) карактер норми** породичног права – односи у грађанском праву су уређени претежно диспозитивним нормама, односно странке својом вољом регулишу међусобне односе. Само ако то не учине примениће се правило из правне норме. Ипак, у последње време све је више могућности да се вољом, уговорно, уреди и садржина породичних односа, личних и имовинских.
- Разлика је и **у природи санкције**. Извршавање породичноправних обавеза не може се обезбедити непосредно, директном санкцијом, као у случају грађанског права. Санкција је посредна, примерена посебном карактеру ових односа заснованих на осећањима љубави, наклоности, пријатељства.

4. ОСНОВНА НАЧЕЛА ПОРОДИЧНОГ ПРАВА

- **1. Начело једнакости и равноправности у породичним односима** – односи се не само на равноправност мушкарца и жене, већ и деце, без обзира на порекло и без обзира на то да ли родитељи врше или не врше родитељска права.
- Наше раније породично право се заснивало на неравноправности и неједнакости. Еволуција обичаја и морала, промена друштвених вредности, одразили су се нарочито на породичне односе.
- Ово начело доприноси елиминацији свих остатака дискриминације по било ком основу, који су последица задржаних патријархалних обичаја и морала.

- **2. Начело посебне заштите породице** – произлази из Устава (чл. 66), Породичног закона (чл. 2 ст. 1), и других извора. Посебну заштиту ужива породица, а не брак, као некада – заштиту ужива свака породица, без обзира на основ настанка.
- Посебна заштита породице остварује се нарочито у судском и управном поступку, али и кроз активност других органа: орган старатељства, брачна и породична саветовалишта итд.

- **3. Начело посебне заштите деце** – Према Уставу, сви грађани су правно једнаки, али деца, због свог узраста и упућености на помоћ других, морају уживати посебну, додатну помоћ и заштиту.
- У ситуацији када заштита породице није довољна или када сасвим изостане, држава је обавезна да преко надлежних органа пружи деци посебну заштиту (дужност суда да се о интересима деце стара по службеној дужности, на пример)
- Посебна заштита деце обезбеђује се и на међународном плану преко докумената УН или регионалних извора. Нарочит значај има Конвенција о правима детета, чији је основни садржај уткан у породично законодавство Републике Србије.

5. НЕПОСРЕДНИ (ДИРЕКТНИ) ИЗВОРИ ПОРОДИЧНОГ ПРАВА

- Основни непосредни извори – регулишу преваходно породичне односе.
- Допунски непосредни извори – примарно регулишу неке друге друштвене односе.

- Уставни принципи који се односе на породично право:
 1. Принцип посебне заштите мајке, самохраног родитеља и детета (чл. 66. ст. 1 Устава).
 2. Принцип равноправности деце рођене изван брака са децом рођеном у браку (чл.64 ст. 4).
 3. Принцип слободног родитељства (чл. 63).
Према ставу 2 истог члана, држава треба да подстиче родитеље на рађање, пре свега мерама популационе политике, како би се остварила политика рађања што већег броја жељене деце.

- Од 1. јула 2005. године примењује се **Породични закон (ПЗС)**.
- Коренита реформа била је неопходна из следећих разлога:
 1. Породични живот се променио појавом великог броја нових непотпуних породица, чиме је доведен у питање модел “нуклеарне породице”.
 2. Еволуција биологије и медицине – на нов начин се поставља питање утврђивања порекла детета.
 3. Прихватањем Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и Конвенције о правима детета наше право се морало прилагодити њиховим захтевима и стандардима.

- **Допунски извори породичног права** су они закони који регулишу неке друге друштвене односе али и допуњују основни извор или су значајни за остваривање и заштиту неких посебних права чланова породице.
- Закони који регулишу материју личног имена, матичне књиге, основе својинскоправних односа, облигационе односе, наследне односе, социјалну заштиту, услове и поступак прекида трудноће, ванпарнични поступак, парнични поступак, извршни поступак, управни поступак.

6. МЕЂУНАРОДНИ ИЗВОРИ ПОРОДИЧНОГ ПРАВА

- Акти међународног права постају извори права уколико их је ратификовао законодавни орган, и након ступања на снагу.
- 1948. године УН су усвојиле Универзалну декларацију о правима човека у којој се штити и право пунолетних мушкараца и жена да без икаквих ограничења у погледу расе, држављанства или вероисповести, закључују брак и заснивају породицу (чл.16).
- Касније су усвојени и Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима и Међународни пакт о грађанским и политичким правима, који углавном понављају одредбе о браку и породици које су већ постојале у Декларацији, али сада са обавезујућим дејством за државе које су их ратификовале.

- Поред ових докумената, од стране Генералне скупштине УН, усвојени су и други документи значајни за породично право:
- Конвенција о заштити материнства,
- Конвенција о остваривању алиментационих захтева у иностранству,
- Конвенција о држављанству удатих жена,
- Конвенција о престанку на брак, о минималној доби за брак и за регистрацију брака,
- Конвенција о елиминисању свих облика дискриминације жена,
- Конвенција за заштиту људских права и основних слобода која је усвојена 1950. године у Риму. За породично право нарочито значајни су члан 8 (право на поштовање приватног и породичног живота) и у извесној мери чл. 12 (право на брак и заснивање породице).

- **Конвенција о правима детета** из 1989. године, детету признаје правни статус који обухвата посебна права.
- Породични закон Србије многе одредбе из ове Конвенције готово је дословно преузео, што и није било потребно, ако се зна да се Конвенција може примењивати и непосредно од стране наших судова, без обзира да ли су одредбе међународног права унете у домаће законодавство.

9. ПОСРЕДНИ ИЗВОРИ ПОРОДИЧНОГ ПРАВА

- Судска пракса није формални извор права код нас. У Уставу је изричито речено да судови суде “на основу Устава, закона и других општих аката”
- Ипак, тумачење закона од стране судова није само правнотехнички посао, већ очигледно има и своју стваралачку димензију – функција није само попуњавање правних празнина, већ судска пракса постаје весник будућих промена закона.
- Динамика живота је таква да се многе ствари не могу предвидети, или одредба бива брзо превазиђена, тако да судска пракса мора бити коректив правних правила.

- **Врховни касациони суд** прати и уочава проблеме који се могу јавити у примени закона пред судовима у Републици, настојећи да уједначи праксу.
- Уједначавање се врши путем утврђивања начелних правних ставова и мишљења, који формално нису обавезни за ниже судове.

- **Виши судови** – одлучују по редовним и ванредним правним лековима на одлуке нижих судова. Они износе примедбе и схватања у погледу правне ствари која је била предмет разматрања.
- Нижи судови, по правилу, следе ставове које су заузеле виши судови, избегавајући ризик да им одлука буде укинута или преиначена, тако да они фактички за њих постају извори права.

- **Судска пракса нарочити значај има код тумачења законских одредби које у себи садрже тзв. правне стандарде** – правна правила, чија садржина није унапред одређена, већ је одређује судија, узимајући у обзир конкретне околности сваког случаја.
- Породично право обилује правним стандардима које судови морају конкретизовати и прилагодити сваком случају приликом доношења појединачне норме.
- Тако судови одлучују када постоји **“озбиљан и трајан поремећај”** брачних односа код развода брака, када постоје **“оправдани разлози”** за склапање брака малолетника, или шта ће се сматрати за **“трајнију заједницу живота”** код ванбрачне заједнице, а шта **“очигледна неправда”** код одбијања захтева за издржавање.

- **Обичај** – друштвена норма која настаје дуготрајним понављањем једног истог понашања, тако да се ствара свест код припадника заједнице о обавезности таквог понашања.
- Обичајно правило код нас може бити само посредан (супсидијаран) извор породичног права, а никако формалан извор.
- У садашњем породичном законодавству Србије нема ниједне одредбе која би упућивала на примену обичаја.

- **Правна наука** проучава и анализира везе између појединих правних норми, формулише правна начела и закључке и даје предлоге *de lege ferenda* за усавршавање права и правног система.
- Она није извор породичног права, будући да мишљења изнета од стране појединих теоретичара немају обавезујућу снагу (за разлику од римског права - *ius publice respondendi*).
- Међутим, правна наука има велики утицај на законодавство и судску праксу. Теоријски ставови изнети поводом неког правног питања често бивају преточени у правно правило.

10. ПОЈАМ ПОРОДИЦЕ

- **Дефиниције породице** – У законодавству којим се регулишу породични односи ретке су дефиниције породице.
- Породични закон Србије не садржи дефиницију.
- Породични закон Ц.Горе наводи да је породица “животна заједница родитеља, дјеце и других сродника који у смислу овога закона имају међусобна права и обавезе, као и друга основна заједница живота у којој се његују и подижу дјеца.”(чл. 2).

- Беговић породицу означава као “круг, групу сродника који имају међусобна права и обавезе”.
- Нешто шира дефиниција истиче брак и сродство, као основе породице - “скуп (заједница) лица везаних браком и сродством (крвним, тазбинским, по усвојењу), или животна заједница родитеља, деце и ближих сродника” (Поповић).
- Још свеобухватнија дефиниција породице, поред основа на којима почива, истиче и постојање права и дужности између њених чланова - “круг лица везаних браком (или ванбрачном заједницом) и сродством, између којих постоје законом утврђена права и обавезе, чије непоштовање повлачи за собом одређене правне санкције” (Младеновић).

- Међутим, породица може постојати и без брака.
- Правним признањем ванбрачних заједница, и оне постају основи заснивања породице, па постоје брачна и ванбрачна породица.
- Данас, породица може постојати и без брака и без ванбрачне заједнице. Све је више једнородитељских (монопаренталних) породица састављених од једног родитеља и деце, рођене или усвојене.

- С обзиром на речено прихватљива је следећа дефиниција породице:
- “Породица је животна заједница лица везаних браком или ванбрачном заједницом и сродством, или само сродством (крвним или грађанским), која имају међусобна права и обавезе” (Комар – Кораћ).
- Постојање животне заједнице и сродства су два конститутивна елемента породице која се наглашавају и у свим одлукама Суда у Стразбуру, који утврђује постојање или непостојање повреде “права на породични живот” из члана 8. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода.
- Поред овога, између чланова породице постоје различита, законом предвиђена права и обавезе.

11. ВРСТЕ И ФУНКЦИЈЕ ПОРОДИЦЕ

- Постоје различите типологије породице зависно од критеријума који се користи.
- Према природи односа мушкарца и жене, породица се дели на: **брачну и ванбрачну**. С обзиром на правну изједначеност брачне и ванбрачне заједнице, ова подела нема практичан значај.
- Друга подела се заснива на ширини сродника који живе у породици. Према овом критеријуму она се дели на **велику, нуклеарну и једнородитељску породицу**.

1. **Велика породица** обухвата све сроднике, потомке једног заједничког претка (и побочне сроднике).
 - Некада је била преовлађујући тип (породична задруга). У њој је живело неколико генерација, заједно привређујући на истом имању.
 - Под утицајем промењених друштвених и економских односа, она се распала. Опстала је само у неким руралним крајевима, мада се може рећи да поново настаје и у градским срединама под утицајем тешке економске ситуације (недостатак станова, запослења, итд), или као последица економског интереса њених чланова.
 - Наше породично законодавство води рачуна о овоме регулишући, пре свега, имовинске односе чланова породичне заједнице (чл.195 ПЗС), али и неке личне односе између чланова породице.

- 2. Нуклеарна породица** обухвата само родитеље и њихову децу, најчешће само малолетну или и пунолетну коју родитељи издржавају (искључени су побочни сродници)
- Ово је данас преовлађујући тип породице.
 - Иако Породични закон не дефинише породицу, очигледно је да приликом регулисања односа унутар породице законодавац има у виду, пре свега, овај тип породице.

- ### 3. Једнородитељска (монопарентална) породица
- састављена је од једног родитеља и детета (деце).
- Ове породице су увек постојале – најчешће су настајале смрћу једног партнера или разводом, али их је данас све више.
 - Повећава се број развода, као и број жена које живе саме са децом зато што тако хоће, користећи се, између осталог, и техником вештачке оплодње.
 - У пракси постоје различити облици – неудата (неожењен) родитељ, родитељ фактички одвојен од свог партнера, разведен(а), удовица (удовац), итд.

- **Функције породице** – Породица је, историјски посматрано, имала различите функције. Она их је испуњавала са мањим или већим успехом, зависно од различитих околности.
- Сталне и незаменљиве функције породице су:

- 1. Економска** – Када је већина становништва живела од пољопривреде, породица је била основна производна јединица. И данас, са успоном приватног предузетништва, ова функција породице поново добија на значају.
- Породица је и потрошачка јединица, премда је ова њена функција смањена.

- 2. Социјална функција** се испољава кроз социјализацију, учење и преношење правила понашања и вредности са генерације на генерацију.
- Испољава се и као функција заштите – пре свега на економском, али и на физичком плану.
 - Изменила се будући да је породица добила конкурентске институције: школу, телевизију, интернет.
 - Упркос томе, породица остаје миље у коме се врши основна социјализација, а када је у питању заштита, породица остаје оаза мира и спокоја њених чланова.

- 3. Репродуктивна функција** – Породица је била и остала незаменљив миље за рађање и подизање деце. Иако савремени парови имају све мање деце, и без обзира што су многа деца зачета ван брака, ова функција неспорно постоји и данас.
- Остваривањем ове врло важне функције омогућава се обнављање становништва и опстанак људске врсте.

12. ПОЈАМ И ВРСТЕ СРОДСТВА

- Сродство је однос између два или више лица заснован рађањем (природним) или правним путем.
- Врло је сложена друштвена и правна појава, без обзира на начин настанка (разлике у погледу правног и фактичког, стварног и нормативног су велике).
- Оно је увек друштвени однос. И крвно сродство, као природна веза, мора се друштвено потврдити, иначе нема никакав правни значај.
- С друге стране, постојање правног односа сродства између сродника по крви не значи увек и да су та лица природно, по крви везана.
- У праву се сродство дефинише као **правом призната веза између два или више лица између којих постоје одређена права и обавезе.**

- **Врсте сродства** – подела се врши с обзиром на основ из којег потиче.
- Ако је тај основ природна чињеница – рађање, тада је то крвно сродство.
- Ако је основ постојања правни акт, говоримо о сродству по усвојењу.
- Закључењем брака настаје тазбинско сродство.
- Православно црквено право познаје и духовно сродство (кумство), које настаје чином крштења. **Забрана закључења брака између кума и кумчета налази се још код Јустинијана, а ово се сродство некад сматрало важнијим од крвног.**

13. КРВНО СРОДСТВО (УТВРЂИВАЊЕ, РАЧУНАЊЕ И ЗНАЧАЈ)

- Крвно сродство је веза која постоји између лица за које је утврђено, према важећим правним правилима, да потичу једно од другог, или да потичу од заједничког претка.
- Природна је веза јер се заснива рађањем.
- Има и правни значај, али само онда ако право за њега везује одређене правне последице.

- **Утврђивање** – Низ сродника по крви који потичу један од другог чине једну замишљену праву линију (*linea recta*).
- Права линија може бити усходна, ако се посматра од једног лица ка његовим прецима (син, отац, деда, прадеда).
- Ова линија може бити и нисходна – низ сродника од родоначелника ка потомцима (родитељи, деца, унуци, праунуци).

- Ако низ сродника не потиче један од другог, већ од заједничког претка (родоначелника), онда су то крвни сродници у побочној линији (*linea colateralis*) – браћа од стричева везана су крвном везом преко бабе и деде, очевих родитеља, као најближих заједничких предака.
- Побочно сродство може бити пунородно, ако побочни сродници потичу од истог оца и мајке, или истог деде и бабе.
- Може бити и полуродно ако су им преци заједнички само са једне стране (имају истог оца али не и мајку, или исту баку, али не и деду итд) – полубраћа и полусестре.
- Крвно сродство се може и у правој и у побочној линији утврђивати према мајчиној или очевој лози. Тако мајчину лозу чине син, мајка, родитељи мајке итд, а очеву лозу чине син, отац, родитељи оца итд.

- **Израчунавање** – У оквиру линија, близина или удаљеност сродства се мери (израчунава) степенима.
- Наше позитивно право усвојило је римски систем израчунавања крвног сродства, по принципу: *Tot gradus, quot generationes* (колико рођења, толико степени) – степен се рачуна према броју рођења која деле два лица. Свако рођење представља један степен.
- Израчунавање крвног сродства у правој линији је врло једноставно – броје се рођења. Нпр. отац и син су сродници у првом степену јер их дели једно рођење – рођење сина; деда и унук у другом степену, дели их рођење дединог сина (оца) и унука.

- У побочној линији важи исти принцип израчунавања. Израчунава се број рођења који дели сваког сродника од заједничког претка.
- Најближи заједнички преци брата и сестре су родитељи. Од њих их деле њихова два рођења и они су у другом степену побочне линије.
- Слична је ситуација са стрицем и синовцем (трећи степен) – један степен између стрица и заједничког претка (деде) и два степена између деде и синовца.

- Поред грађанског рачунања сродства постоји и канонско израчунавање сродства.
- Степен сродства једнак је броју рођења само са једне (дуже) стране од најближег заједничког претка.
- Ако су побочне линије једнаке, онда је свеједно у којој ће се рачунати близина сродства.
- Ако су линије неједнаке дужине, онда се рачуна број рођења само са дуже стране – стриц и синовац су у другом степену побочне линије.
- Овакво рачунање не пружа реалну слику о близини и удаљености сродства – у истом степену сродства налазе се стриц и синовац и деца рођене браће и сестара (други степен побочне линије).

- **Значај крвног сродства** је велики – оно је најчешћа врста сродства на коме се заснива породица.
- Оно је извор многих права између сродника, а најважнија су:
 1. права родитеља према личности и имовини њихове деце;
 2. право најближих сродника да добију издржавање, у правој линији и у побочној закључно са другим степеном под одређеним условима;
 3. право да се тражи поништење брака најближих сродника у случају апсолутне ништавости;
 4. право на настављање парнице за развод и поништај брака најближег сродника.
 5. у наследном праву крвно сродство представља основ за законски наследни ред.

- Крвно сродство је и извор **обавеза**:
 1. обавеза издржавања најближих сродника;
 2. обавезе родитеља које проистичу из родитељског права (обавеза чувања, подизања, васпитања итд.);
 3. обавезе деце према родитељима (помагања, издржавања);

- Крвно сродство изазива следеће **сметње**:
 1. сметња је за закључење брака;
 2. усвојеничка сметња између најближих сродника;
 3. полно општење најближих сродника је санкционисано као кривично дело.
 4. Судија или судија поротник, јавни тужилац и вештак не могу вршити своју дужност ако им је окривљени, његов бранилац, тужилац, оштећени, његов законски заступник или пуномоћник сродник по крви у правој линији.
 5. Крвни сродници окривљеног у правој линији и у побочној закључно са трећим степеном ослобођени су дужности сведочења.

- Крвно сродство може створити и **права према трећем лицу:**
 1. Право да се тражи накнада штете у случају повреде од стране трећег лица на блиском сроднику, и
 2. Право на пензију и друга права из социјалног осигурања везана за смрт блиског сродника.

14. СРОДСТВО ПО УСВОЈЕЊУ

- Адоптивно, вештачко сродство настаје правним актом.
- Однос врло сличан природном који постоји између родитеља и деце – усвојење подражава (имитира) природу („*adoptio naturam imitatur*“).
- У нашем праву су доскора постојале две врсте усвојења: потпуно и непотпуно, па су постојале и две врсте сродства по усвојењу.
- Данас постоји само потпуно усвојење.

- **Значај сродства по усвојењу** – настаје породица по усвојењу – између адоптивних сродника настају одређена права и обавезе.
- Брачна сметња у одређеним линијама и степенима.
- У наследном праву, као и у погледу права на пензијско и инвалидско осигурање, права здравствене заштите и сл, оно је у потпуности изједначено са крвним сродством.

Сродство по тазбини

- Настаје закључењем брака – правна, али и морална и друштвена веза.
- То је однос који постоји између једног супружника и сродника другог супружника (не само крвних, већ и адоптивних).
- Наше право, за разлику од црквеног, не познаје тазбинско сродство између сродника једног супружника и сродника другог супружника („пријатељство”).
- Основу тазбинског сродства представља брак (пуноважан или ништав), али не и ванбрачна заједница.
- Не престаје са престанком брака. Свој пуни правни значај добија тек по његовом престанку.

- **Израчунавање** – принцип је исти као код крвног, по линијама и степенима.
- Квалитет и удаљеност крвног сродства у погледу једног супружника одређује квалитет и близину тазбинског сродства у погледу другог супружника.
- Један супружник се налази у истом степену тазбинског сродства са крвним сродницима свог супружника у којем се тај супружник налази са њима у крвном сродству (мајка и кћи су у првом степену крвног сродства, а ћеркин муж је са таштом такође у првом степену, али тазбинског сродства).

- **Значај** – Данас, тазбинско сродство у правој линији у првом степену има велики правни значај.
- Оно има значај и када је у питању однос између сваког супружника и деце другог супружника из претходног брака.
- Између сродника по тазбини успостављају се права и обавезе, забране и ограничења.

- Брачна сметња.
- Ствара алиментациону обавезу између одређених тазбинских сродника.
- У кривичном поступку судија или судија поротник не може вршити дужност ако му је окривљени, његов бранилац, тужилац, оштећени, њихов законски заступник или пуномоћник, сродник по тазбини до другог степена.
- Тазбински сродник је ослобођен дужности сведочења ако му је окривљени тазбински сродник до другог степена.

- Према Закону о наслеђивању, брачни другови крвних сродника до четвртог степена крвног сродства са завештаоцем не могу бити завештајни сведоци, нити сачинити завештање по завештаочевом казивању у својству судије, односно овлашћеног лица, ако се завештање сачињава по правилима судског завештања.
- Иако тазбинско сродство не престаје са престанком брака, нека његова дејства слабе, нарочито ако је брак престао разводом – ово се посебно односи на обавезу издржавања.